

Liberalisering spoorvervoer

Liberalisering van het reizigers
vervoer per spoor in Nederland

Ton Spaargaren
Provincie Gelderland

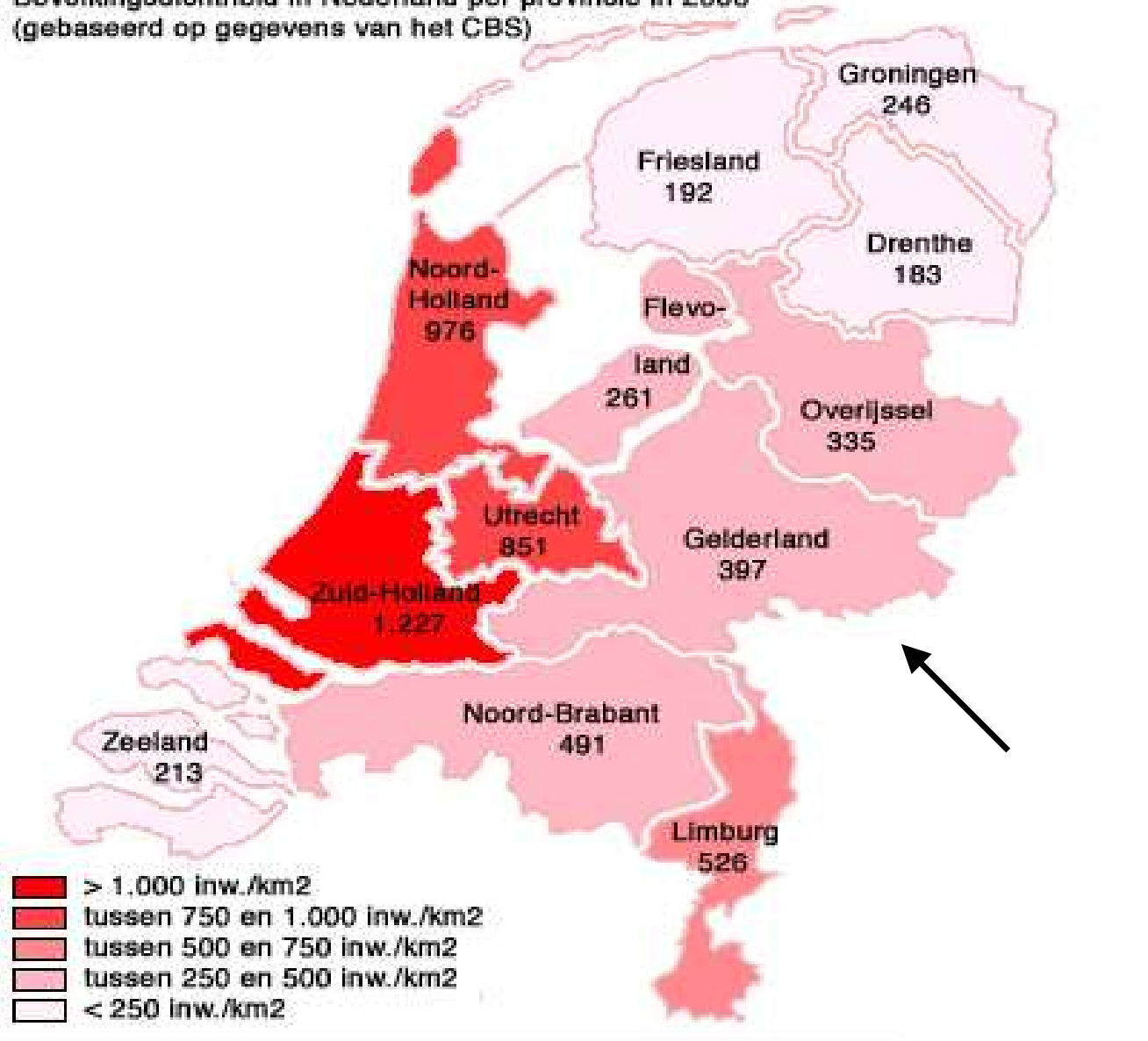
Liberalisering spoorvervoer

Voor uw beeldvorming

- Inwoners 16,4 miljoen
- Oppervlakte 41.528 km²

Liberalisering spoorvervoer

Bevolkingsdichtheid in Nederland per provincie in 2006
(gebaseerd op gegevens van het CBS)

Liberalisering spoorvervoer

Voor uw beeldvorming:

- 6.500 km spoor
- 5.000 < reizigers treinen > 5.500
- 300 goederen treinen

Liberalisering spoorvervoer

Voor uw beeldvorming:

- 7 OV bedrijven per trein
- 9 Goederenvervoerders per spoor
- 20 Concessieverleners
  - Verkeer en Waterstaat
  - 12 provincies en 7 regio's
- 74 Concessies

Liberalisering spoorvervoer

Concl: Veel spelers op klein veld!

- Nederlanders schrijf je niet de wet voor
- Land van 1.000 meningen
- Geen chef die echt de baas is
- Wars van betutteling
- Broodje kaas en glaasje melk bij de lunch

Maar: winst, dan breekt de passie los!!!

Liberalisering spoorvervoer

Nederlandse Spoorwegen 1995
verzelfstandigd:

- Subsidie afgebouwd
- Onrendabele treindiensten: Apart contract
- Provincies en regio's: Belangstelling voor deze treindiensten. Op basis van experimenten.

Liberalisering spoorvervoer

Liberalisering spoorvervoer

Voordelen:

- Betere integratie van het regionaal OV
- Stads-, streek en regionaal spoorvervoer
- Afstemming met regionaal verkeers- en vervoersyteem
- Aansturing van modaliteiten in 1 hand

Liberalisering spoorvervoer

Belangrijkste voorwaarden:

- Bijhorende exploitatiebijdragen NS
- Exploitatiebijdragen uitwisselbaar

Liberalisering spoorvervoer

Gelderland ging voor experiment:

- Ministerie Verkeer en Waterstaat stemde in
- NS exploiteerde daar 2 treindiensten
- VOV bedrijf exploiteerde daar OV per autobus
- Samengevoegd tot nieuw OV bedrijf:
Syntus

Liberalisering spoorvervoer

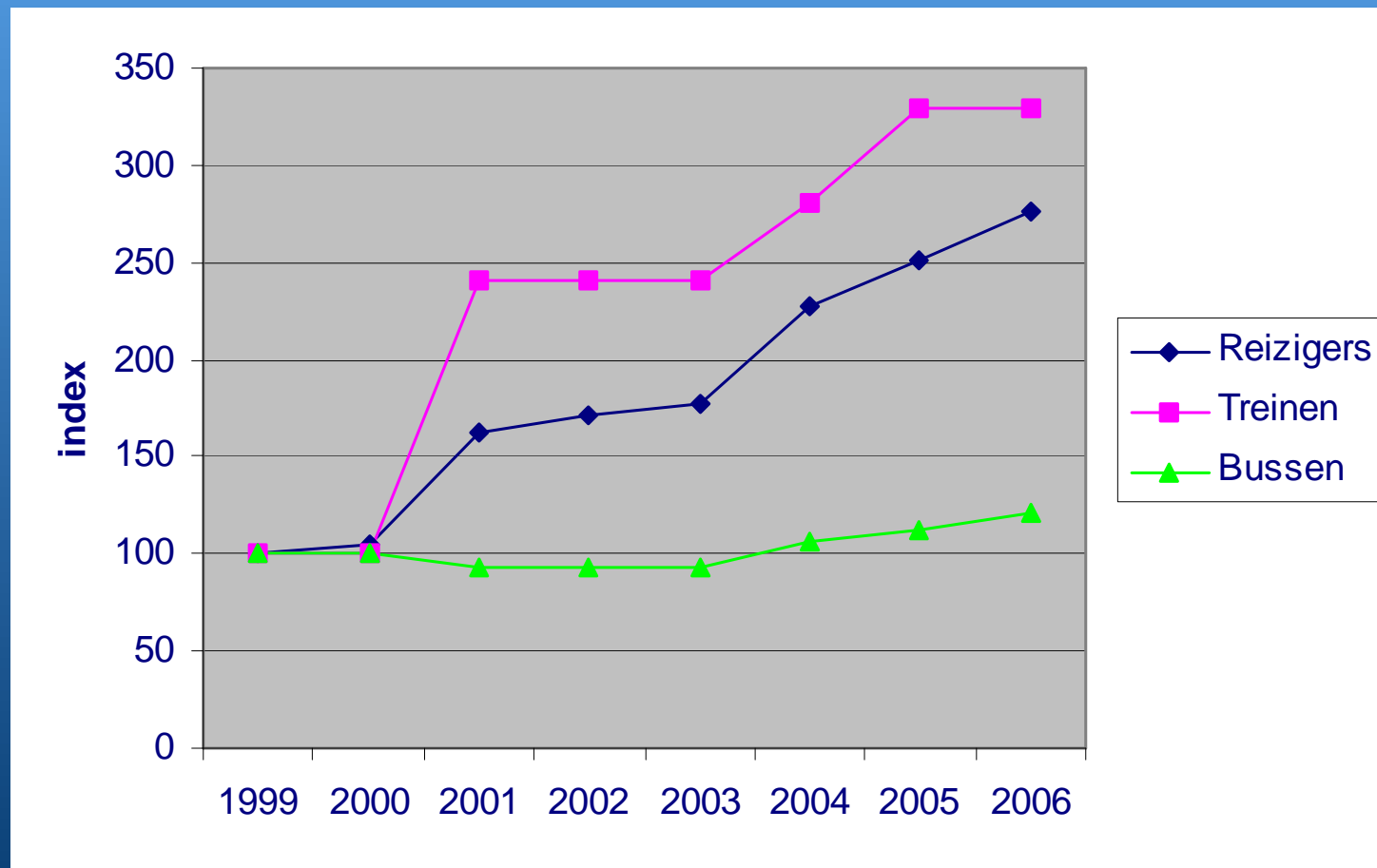
Liberalisering spoorvervoer

- Intermodaal Openbaar Vervoer
- Trein en bus in 1 hand
- Parallelliteit trein/bus opgeheven
- Eén tariefsysteem
- Minimaal 30' diensten op bus en trein
- Trein en bus bieden aansluiting op elkaar
- Inzet van modern en snel materieel

Liberalisering spoorvervoer

Liberalisering spoorvervoer

Liberalisering spoorvervoer

Marktwerking sinds 2001

- Verplicht via openbare aanbesteding om vervoerders te selecteren
- “Om” het spoor en niet “Op” het spoor.
- Nederlandse Spoorwegen tot 2015 geen verplichte aanbesteding

Liberalisering spoorvervoer

<i>Case</i>	<i>Finan- cieel</i>	<i>Productie</i>	<i>Soort aanbesteding</i>
Rivierenland Bus 2003	0	+30%	vaste prijs, beste aanbieding
ZHO Trein/Bus 2004	0	+30%	vaste prijs, beste aanbieding
Apeldoorn – Zutphen Trein 2005	-30%	0	vaste aanbieding, beste prijs
Veluwe Bus 2005	-22%	-2%	vaste prijs, beste aanbieding
Valleilijn Trein 2006	0%	+90%	vaste prijs, beste aanbieding

Liberalisering spoorvervoer

Resultaten tot nu toe:

- **Meer** aanbod OV tegen **zelfde** prijs
- **Zelfde** aanbod OV tegen **lagere** prijs

Liberalisering spoorvervoer

Meer kwaliteit:

- Nieuwe en verbeterde stations
- Nieuw en toegankelijk materieel
- Betere afstemming trein/bus
- Eén tariefsysteem
- Reisinformatie
- Uitbreiding P+R
- Uitbreiding fietsenstallingen
- Sociale veiligheid

Liberalisering spoorvervoer

- Vraag vervoersplan, geen productieplan
  - Creativiteit in aanwenden productie
- Vraag uitvoeringsplan marketing
  - Acties voor groei
- Vraag innovatieve ideeën + eigen budget
  - Risicodragende vernieuwing
- Stop 'de markt' in de gunningscriteria
  - Primaire drijfveer van aanbieders
- Wees zelf actief
  - Infrastructuur en innovatie: in Gelderland 50 miljoen (2003-2007)

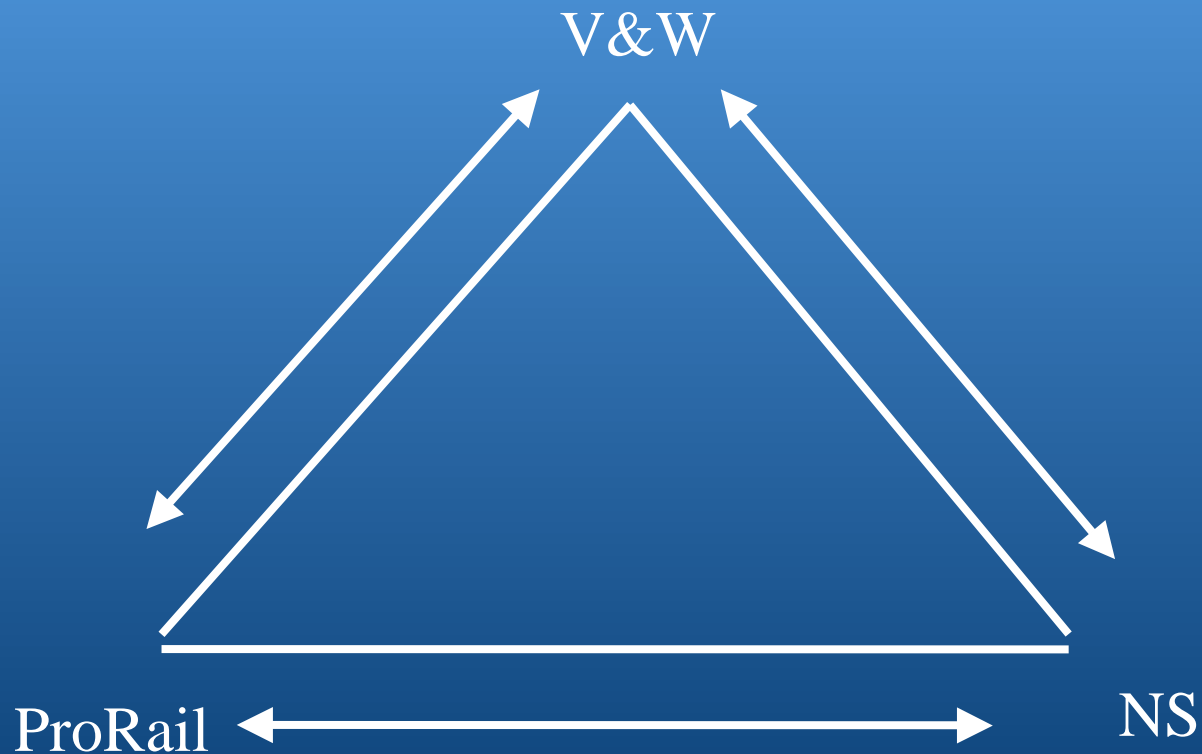
Liberalisering spoorvervoer

Gelderland kan taak niet optimaal uitvoeren:

- Te weinig zeggenschap over infra
- Capaciteitsverdeling infra niet optimaal
- Meerjaren overeenkomst ontbreekt
- Over stations hebben we niets te vertellen

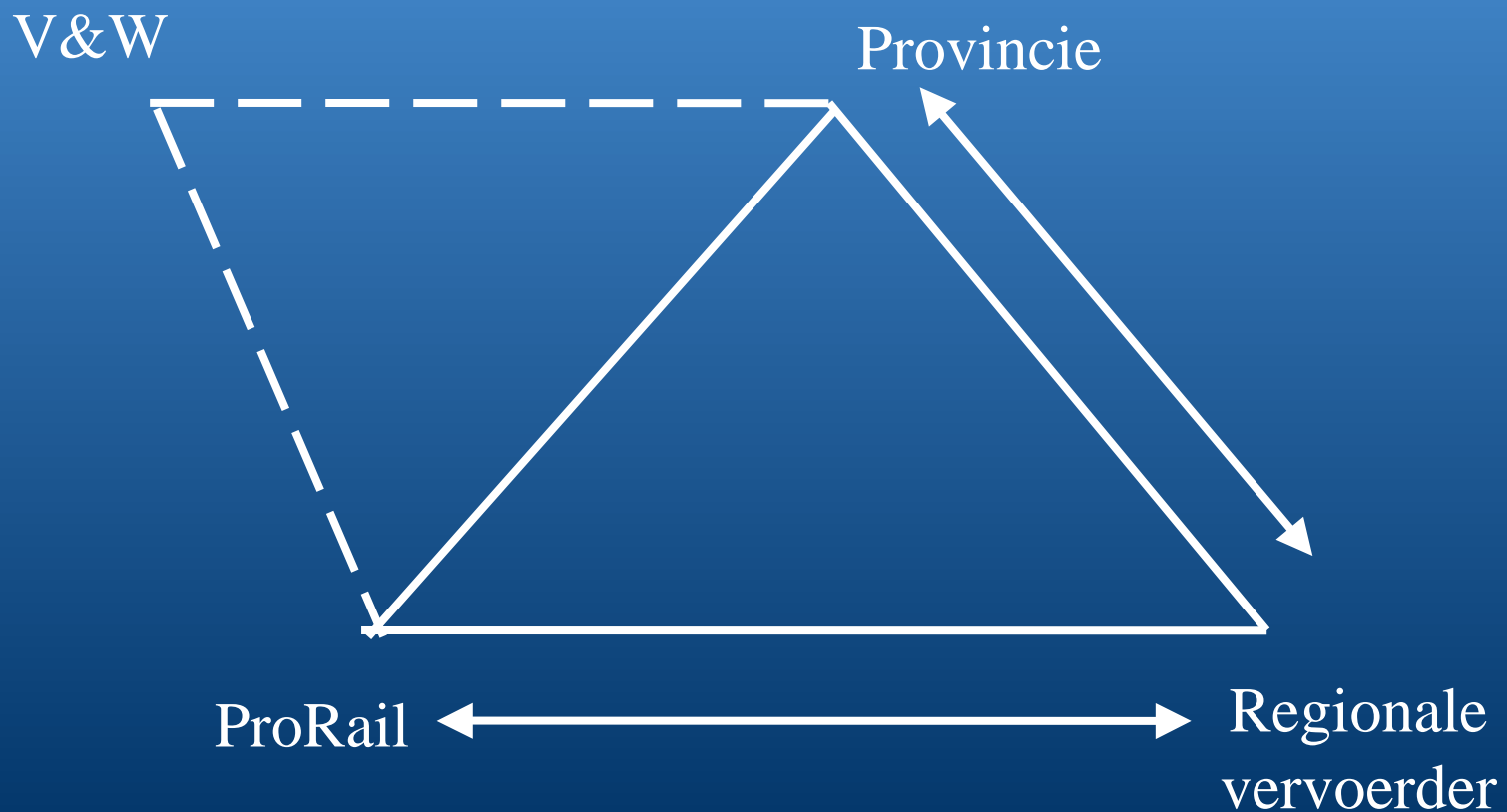
Liberalisering spoorvervoer

Institutionele driehoek:

Liberalisering spoorvervoer

Institutionele verhoudingen

Liberalisering spoorvervoer

Aanbevelingen:

- Zeggenschap over regionale treindiensten
- Zeggenschap over infrastructuur
- Kwaliteit infrastructuur op niveau
- Capaciteitsverdeling anders
- Beschikken over stationsvoorzieningen

Liberalisering spoorvervoer

Liberalisering spoorvervoer

Liberalisering spoorvervoer

Liberalisering spoorvervoer

Liberalisering spoorvervoer

Liberalisering en marktwerking:

- Ruwe diamant heeft ons succes gebracht.
- Ruwe diamant slijpen tot **briljant!!**
- Ik wens u **SUCCES!!**